

Lagrådsremiss

Samordningsförbunds rätt till ersättning för viss mervärdesskatt

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Stockholm den 8 mars 2012

Peter Norman

Magnus Bengtson
(Finansdepartementet)

Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

I lagrådsremissen föreslås att lagen (2005:807) om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner och landsting ändras så att även samordningsförbund som bedriver verksamhet enligt lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser ska ha rätt till ersättning för viss mervärdesskatt enligt 2 § förstnämnda lag. Detta innebär att samordningsförbunden kommer att ha rätt till ersättning under samma förutsättningar som kommuner, landsting och kommunalförbund.

Som en följd av att samordningsförbunden ges rätt till ersättning för ingående skatt föreslås att det införs en möjlighet att bli frivilligt skattskyldig enligt mervärdesskattelagen (1994:200) vid uthyrning av lokaler till samordningsförbund på motsvarande sätt som vid uthyrning till staten, kommuner och kommunalförbund.

Slutligen föreslås i lagrådsremissen att rätten till ersättning för s.k. dold mervärdesskatt för den försöksverksamhet som bedrevs av beställarförbund, och som numera har upphört, tas bort.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2012, men tillämpas på ersättning som avser tid fr.o.m. den 1 januari 2010.

Innehållsförteckning

1	Beslut	3
2	Lagtext	4
2.1	Förslag till lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200)	4
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (2005:807) om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner och landsting	7
2.3	Förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)	10
3	Ärendet och dess beredning	12
4	Bakgrund	12
4.1	Samordningsförbund	12
4.2	Mervärdesskatt och ersättning för sådan skatt	13
4.3	Myndigheters rätt till ersättning för ingående mervärdesskatt	14
4.4	Skatteverkets prövning av ersättning till samordningsförbund	14
5	Överväganden och förslag	14
5.1	Ersättning för viss mervärdesskatt för samordningsförbund	14
5.2	Rätten till ersättning för beställarförbund upphör	16
5.3	Följdändringar	16
5.4	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	17
6	Konsekvenser av förslagen	18
7	Författningskommentar	19
7.1	Förslaget till lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200)	19
7.2	Förslaget till lag om ändring i lagen (2005:807) om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner och landsting	19
7.3	Förslaget till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)	21
Bilaga 1	Sammanfattning av promemorian Samordningsförbunds rätt till ersättning för viss mervärdesskatt (Ds 2011:41)	22
Bilaga 2	Promemorians lagförslag	23
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanserna	25

1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200),
2. lag om ändring i lagen (2005:807) om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner och landsting,
3. lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244).

2 Lagtext

2.1 Förslag till lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200)

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 3 och 29 §§ mervärdesskattelagen (1994:200)¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

3 §²

Undantaget enligt 2 § omfattar inte

1. upplåtelse eller överlåtelse av verksamhetstillbehör,
2. omsättning av växande skog, odling och annan växtlighet utan samband med överlåtelse av marken,
3. upplåtelse eller överlåtelse av rätt till jordbruksarrende, avverkningsrätt och annan jämförlig rättighet, rätt att ta jord, sten eller andra naturprodukter samt rätt till jakt, fiske eller bete,
4. rumsuthyrning i hotellrörelse eller liknande verksamhet samt upplåtelse av campingplatser och motsvarande i campingverksamhet,
5. upplåtelse av parkeringsplatser i parkeringsverksamhet,
6. upplåtelse för fartyg av hamnar eller för luftfartyg av flygplatser,
7. upplåtelse av förvaringsboxar,
8. upplåtelse av utrymmen för reklam eller annonsering på fastigheter,
9. upplåtelse för djur av byggnader eller mark,
10. upplåtelse för trafik av väg, bro eller tunnel samt upplåtelse av spåranläggning för järnvägstrafik,
11. korttidsupplåtelse av lokaler och anläggningar för idrottsutövning, och
12. upplåtelse av terminalanläggning för buss- och tågtrafik till trafikoperatörer.

Undantaget enligt 2 § gäller inte heller när en fastighetsägare, ett konkursbo eller en sådan mervärdesskattegrupp som avses i 6 a kap. för stadigvarande användning i en verksamhet som medför skattskyldighet eller som medför rätt till återbetalning enligt 10 kap. 1, 6, 9, 11, 11 e eller 12 § helt eller delvis hyr ut en sådan byggnad eller annan anläggning, som utgör fastighet. Uthyrning till staten, en kommun *eller* ett kommunalförbund är skattepliktig

Undantaget enligt 2 § gäller inte heller när en fastighetsägare, ett konkursbo eller en sådan mervärdesskattegrupp som avses i 6 a kap. för stadigvarande användning i en verksamhet som medför skattskyldighet eller som medför rätt till återbetalning enligt 10 kap. 1, 6, 9, 11, 11 e eller 12 § helt eller delvis hyr ut en sådan byggnad eller annan anläggning, som utgör fastighet. Uthyrning till staten, en kommun, ett kommunalförbund *eller ett sam-*

¹ Lagen omtryckt 2000:500.

² Senaste lydelse 2009:1333.

även om uthyrningen sker för en verksamhet som inte medför sådan skyldighet eller rätt. Skatteplikt föreligger dock inte för uthyrning till en kommun *eller* ett kommunalförbund, om fastigheten vidareuthyrs av kommunen *eller* kommunalförbundet för användning i en verksamhet som bedrivs av någon annan än staten, en kommun *eller* ett kommunalförbund och som inte medför skattskyldighet eller rätt till återbetalning enligt 10 kap. 1, 6, 9, 11, 11 e eller 12 § eller om uthyrningen avser stadigvarande bostad. Vad som har sagts om uthyrning gäller även för upplåtelse av bostadsrätt.

ordningsförbund som bedriver verksamhet enligt lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser är skattepliktig även om uthyrningen sker för en verksamhet som inte medför sådan skyldighet eller rätt. Skatteplikt föreligger dock inte för uthyrning till en kommun, ett kommunalförbund *eller ett sådant samordningsförbund*, om fastigheten vidareuthyrs av kommunen, kommunalförbundet *eller samordningsförbundet* för användning i en verksamhet som bedrivs av någon annan än staten, en kommun, ett kommunalförbund *eller ett samordningsförbund som bedriver verksamhet enligt lagen om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser* och som inte medför skattskyldighet eller rätt till återbetalning enligt 10 kap. 1, 6, 9, 11, 11 e eller 12 § eller om uthyrningen avser stadigvarande bostad. Vad som har sagts om uthyrning gäller även för upplåtelse av bostadsrätt.

Andra stycket tillämpas också

1. vid uthyrning i andra och tredje hand,
2. vid bostadsrättshavares upplåtelse av nyttjanderätt till fastighet som innehas med bostadsrätt, och
3. när en byggnad eller annan anläggning som utgör fastighet uppförs eller genomgår omfattande till- eller ombyggnad i syfte att anläggningen helt eller delvis ska kunna hyras ut för sådan verksamhet som avses i andra stycket.

I 9 kap. finns särskilda bestämmelser om skattskyldighet för sådan uthyrning, bostadsrättsupplåtelse och upplåtelse av nyttjanderätt som anges i andra och tredje styckena.

29 §³

Från skatteplikt undantas kommunernas uttag av varor och tjänster för eget behov.

Undantaget omfattar inte en kommuns uttag av tjänster när det gäller arbeten på stadigvarande bostad i sådana fall som avses i

Undantaget omfattar inte en kommuns uttag av tjänster när det gäller arbeten på stadigvarande bostad i sådana fall som avses i

³ Senaste lydelse 2005:808.

2 kap. 8 §. Undantaget gäller dock för kommunernas uttag av tjänster i fråga om sådana boendeformer som avses i 4 § lagen (2005:807) om ersättning för viss mervärdes-skatt för kommuner *och* landsting.

2 kap. 8 §. Undantaget gäller dock för kommunernas uttag av tjänster i fråga om sådana boendeformer som avses i 4 § lagen (2005:807) om ersättning för viss mervärdes-skatt för kommuner, landsting, *kommunalförbund och samordningsförbund.*

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2012.
 2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om förhållanden som hänförs till tiden före ikraftträdandet.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (2005:807) om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner och landsting

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2005:807) om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner och landsting¹

dels att 6 § ska upphöra att gälla,

dels att författningens rubrik samt 1, 2, 5 och 6 a §§ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Lag om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner och landsting

Lag om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner, landsting, kommunalförbund och samordningsförbund

1 §

Denna lag innehåller bestämmelser om *kommuners och landstings* rätt till ersättning för ingående skatt enligt mervärdesskattelagen (1994:200) och skyldighet att i vissa fall justera en sådan ersättning.

Denna lag innehåller bestämmelser om rätt till ersättning *för kommuner* för ingående skatt enligt mervärdesskattelagen (1994:200) och skyldighet att i vissa fall justera en sådan ersättning.

Det som sägs om kommun i denna lag gäller även landsting, kommunalförbund och sådant samordningsförbund som bedriver verksamhet enligt lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser.

2 §

Kommuner, *landsting och kommunalförbund* har rätt till ersättning för ingående skatt

Kommuner har rätt till ersättning för ingående skatt

1. som inte får dras av enligt mervärdesskattelagen (1994:200), eller
2. för vilken de inte har rätt till återbetalning enligt mervärdesskattelagen.

5 §²

Kommuner *och landsting* har rätt till ersättning för de ökade kostnader som till följd av bestämmelserna om mervärdes-

Kommuner har rätt till ersättning för de ökade kostnader som till följd av bestämmelserna om mervärdesskatt uppkommer

¹ Lagen omtryckt 2008:909.

² Ändringen innebär bl.a. att andra stycket upphävs.

skatt uppkommer vid upphandling av verksamhet inom sjukvård, tandvård, social omsorg och utbildning samt vid hyra av lokal för sådana boendeformer som avses i 4 §. Rätt till ersättning har kommunen och landstinget också när de lämnar bidrag till näringsidkare för dennes verksamhet inom nämnda områden.

Rätt till ersättning enligt första stycket har även

1. kommunalförbund,

2. sådant beställarförbund som bedriver försöksverksamhet som avses i lagen (1994:566) om lokal försöksverksamhet med finansiell samordning mellan socialförsäkring, hälso- och sjukvård och socialtjänst, samt

3. sådant samordningsförbund som bedriver verksamhet enligt lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser.

Storleken av ersättningar som avses i denna paragraf beräknas enligt schablon. Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om schablonberäkningen.

vid upphandling av verksamhet inom sjukvård, tandvård, social omsorg och utbildning samt vid hyra av lokal för sådana boendeformer som avses i 4 §. Rätt till ersättning har kommunen också när den lämnar bidrag till näringsidkare för dennes verksamhet inom nämnda områden.

Storleken av ersättningar som avses i denna paragraf beräknas enligt schablon.

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om schablonberäkningen.

6 a §³

I 6 b § finns bestämmelser om justering i vissa fall av ersättning enligt denna lag när en kommun överlåter en investeringsvara. I 6 c § finns bestämmelser om justering i vissa fall när användningen av en investeringsvara ändras.

Bestämmelserna i 6 b och 6 c §§ om justering gäller endast om kommunen har haft rätt till ersättning för ingående skatt hänförlig till anskaffningen av investeringsvaran. Med anskaffning av en investeringsvara avses även förvärv för ny-, till- eller ombyggnad av fastighet.

Det som i 6 a–6 c §§ sägs om kommun gäller också landsting och kommunalförbund.

³ Ändringen innebär att tredje stycket upphävs.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2012.
 2. Bestämmelsen i 2 § i sin nya lydelse tillämpas dock för tid från och med den 1 januari 2010 i fråga om sådant samordningsförbund som avses i 1 § andra stycket.

2.3 Förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)

Härigenom föreskrivs att 62 kap. 10 § och 66 kap. 27 § skatteförfarandelagen (2011:1244) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

62 kap.

10 §

Betalning av skatt och avgift enligt denna lag från kommuner och landsting ska göras genom avräkning från fordran enligt 4 § lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m.m. Detsamma gäller sådan ersättning eller sådant justeringsbelopp som har debiterats enligt 17 b § lagen (2005:807) om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner och landsting.

Betalning av skatt och avgift enligt denna lag från kommuner och landsting ska göras genom avräkning från fordran enligt 4 § lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m.m. Detsamma gäller sådan ersättning eller sådant justeringsbelopp som har debiterats enligt 17 b § lagen (2005:807) om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner, landsting, *kommunalförbund och samordningsförbund.*

66 kap.

27 §

Ett beslut om omprövning till nackdel för den som beslutet gäller av ett beslut om skatt eller avgift som avses i 2 kap. 2 § får meddelas inom sex år från utgången av det kalenderår då beskattningsåret har gått ut (*efterbeskattning*) om

1. ett beslut har blivit felaktigt eller inte fattats på grund av att den uppgiftsskyldige
 - a) under förfarandet har lämnat oriktig uppgift till ledning för egen beskattning,
 - b) har lämnat oriktig uppgift i ett mål om egen beskattning,
 - c) inte har lämnat en deklaration eller låtit bli att lämna en begärd uppgift, eller
 - d) inte har lämnat begärd varuprov,
2. en felräkning, felskrivning eller något annat uppenbart förbiseende ska rättas,
3. kontrolluppgift som ska lämnas utan föreläggande har saknats eller varit felaktig och den som uppgiften ska lämnas för inte har varit skyldig att lämna inkomstdeklaration,
4. det föranleddes av ett beslut i ett ärende eller mål
 - a) om en annan skatt eller avgift som avses i 2 kap. 2 §, eller samma skatt eller avgift som avses i 2 kap. 2 §, men för en annan redovisningsperiod, ett annat beskattningsår eller en annan person,

- b) om fastighetstaxering,
- c) om utländsk skatt eller om obligatoriska utländska socialförsäkringsavgifter som avses i 62 kap. 6 § inkomstskattelagen (1999:1229),
- d) enligt lagen (2005:807) om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner *och* landsting,
- d) enligt lagen (2005:807) om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner, landsting, *kommunalförbund och samordningsförbund*,
- e) om huruvida en inkomst ska beskattas enligt inkomstskattelagen eller enligt lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta eller lagen (1991:591) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl., eller
- f) om Skatteverkets prissättningsbesked enligt lagen (2009:1289) om prissättningsbesked vid internationella transaktioner eller beslut om ändring av sådant prissättningsbesked,
5. en förening eller ett registrerat trossamfund inte har genomfört en investering inom den tid som föreskrivs i ett sådant beslut som avses i 7 kap. 12 § inkomstskattelagen eller inte har följt ett annat villkor i beslutet, eller
6. det föranleds av en uppgift om skalbolag enligt 31 kap. 14 §.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2012.

3 Ärendet och dess beredning

Inom Regeringskansliet har departementspromemorian Samordningsförbunds rätt till ersättning för viss mervärdesskatt (Ds 2011:41) utarbetats. Promemorian innehåller förslag till ändringar i lagen (2005:807) om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner och landsting som innebär att även samordningsförbund som bedriver verksamhet enligt lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser ges rätt till ersättning för viss mervärdesskatt enligt 2 § förstnämnda lag. En sammanfattning av promemorian finns i *bilaga 1*. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 2*. Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. Remissyttrandena och en sammanställning av remissvaren finns tillgängliga i Finansdepartementet (dnr Fi2011/2587).

Med anledning av att samordningsförbunden enligt förslaget kommer att ha rätt till ersättning på samma grund som kommuner, landsting och kommunalförbund föreslår regeringen i lagrådsremissen att rubriken till lagen om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner och landsting ändras så att den bättre återspeglar författningens innehåll. Detta innebär att regeringens förslag till skillnad från promemorians innehåller ändringar i mervärdesskattelagen (1994:200) och skatteförfarandelagen (2011:1244) på ställen där det förekommer hänvisningar till lagen om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner och landsting.

Vidare har under remissbehandlingen av promemorian Sveriges Kommuner och Landsting, Skatteverket och Samordningsförbundet Skellefteå, som en följd av att samordningsförbunden får rätt till ersättning för ingående skatt, föreslagit att 3 kap. 3 § andra stycket mervärdesskattelagen ändras, så att en fastighetsägare får möjlighet att bli frivilligt skattskyldig vid uthyrning av lokal till samordningsförbund på motsvarande sätt som vid uthyrning till staten, kommuner och kommunalförbund. Lagrådsremissen innehåller ett sådant förslag.

Under beredningen av denna lagrådsremiss har synpunkter inhämtats från Skatteverket, Sveriges Kommuner och Landsting samt Fastighetsägarna Sverige AB, som inte haft något att erinra mot förslagen.

4 Bakgrund

4.1 Samordningsförbund

Genom finansiell samordning inom rehabiliteringsområdet finns det möjligheter till samordnade rehabiliteringsinsatser i syfte att uppnå eller förbättra en enskilds förmåga till förvärvsarbete. Den finansiella samordningen mellan olika huvudmän inom rehabiliteringsområdet ska underlätta en effektiv resursanvändning.

För att finansiell samordning ska komma till stånd krävs det enligt lagen om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser att Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, landsting och kommuner deltar som samverkande parter. Den finansiella samordningen ska bedrivas genom ett fristående samordningsförbund där parterna är representerade. Staten

ska finansiera hälften av kostnaderna för verksamheten. Deltagande landsting ska bidra med en fjärdedel och den eller de kommuner som deltar ska bidra med en fjärdedel av finansieringen.

Ett samordningsförbund är en offentligrättslig juridisk person som har egen rättskapacitet. Enligt 1 kap. 20 § kommunallagen (1991:900) får kommunalförbund bildas av kommuner och landsting. Samordningsförbund skiljer sig därmed från kommunalförbund genom att samordningsförbunden förutsätter att staten deltar som samverkande part.

4.2 Mervärdesskatt och ersättning för sådan skatt

Den 1 juli 1994 inleddes försöksverksamhet med kommunalförbund eller beställarförbund för finansiell samordning mellan socialförsäkring, hälso- och sjukvård och socialtjänst. I samband med detta gavs förbunden rätt att ansöka om bidrag för s.k. dold mervärdesskatt enligt lagen (1990:578) om särskilt bidrag till kommuner m.fl. (prop. 1993/94:150 bil. 5, bet. 1993/94:FiU20, rskr. 1993/94:454). Försöksverksamheten förlängdes vid ett flertal tillfällen och upphörde vid utgången av 2006, i och med att verksamheten gjordes permanent genom införandet av lagen om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser (prop. 2002/03:2, bet. 2002/03:SfU1, rskr. 2002/03:72).

Under 1995 fanns en temporär ordning för återbetalning av mervärdesskatt i kommunal verksamhet som inte medförde skattskyldighet. Enligt lagen (1994:1799) om kommuners och landstings hantering av mervärdesskatt för år 1995 fick kommuner och landsting ansöka om återbetalning av ingående skatt som inte dragits av enligt mervärdesskattelagen. Enligt samma lag fick ersättning (bidrag) för dold mervärdesskatt även lämnas till kommunalförbund och beställarförbund.

Den 1 januari 1996 trädde lagen (1995:1518) om mervärdesskattkonton för kommuner och landsting i kraft. Lagen reglerade då bl.a. kommuners och landstings möjlighet att återfå ingående skatt som avsåg verksamhet som inte medförde skattskyldighet. Kommuner, landsting och kommunalförbund hade enligt lagen rätt till ersättning från kontona för ingående mervärdesskatt som inte hade dragits av enligt mervärdesskattelagen. Av lagen framgick vidare att kommuner, landsting, kommunalförbund och beställarförbund hade rätt till ersättning för dold mervärdesskatt.

År 2006 avskaffades mervärdesskattkontona för kommuner och landsting genom införandet av lagen om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner och landsting. Kommuner, landsting och kommunalförbund har enligt 2 § denna lag rätt till ersättning för ingående mervärdesskatt som inte får dras av eller för vilken de inte har rätt till återbetalning enligt mervärdesskattelagen. Enligt 5 § har vidare beställar- och samordningsförbund rätt till ersättning för dold mervärdesskatt.

4.3 Myndigheters rätt till ersättning för ingående mervärdesskatt

Förordningen (2002:831) om myndigheters rätt till kompensation för ingående mervärdesskatt gäller, med vissa undantag, för myndigheter under regeringen. En myndighet som omfattas av förordningen har rätt till kompensation för ingående skatt enligt mervärdesskattelagen och får rekvirera ett motsvarande belopp från Skatteverket. Beställarförbund och samordningsförbund omfattas inte av förordningen.

4.4 Skatteverkets prövning av ersättning till samordningsförbund

Skatteverket prövar ansökningar om och administrerar utbetalning av ersättning enligt lagen om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner och landsting. I maj 2011 tillkännagav Skatteverket att myndigheten hade uppmärksammat på att lagen inte hade följts när myndigheten beviljat samordningsförbundens ansökningar om ersättning för ingående mervärdesskatt med stöd av 2 § denna lag. Skatteverket har vidare förklarat att det förhållandet att samordningsförbund har rätt till ersättning för dold mervärdesskatt enligt 5 § inte medför att de ska ha rätt till ersättning enligt 2 §, som inte nämner förbund av detta slag. Skatteverket har mot denna bakgrund bestämt sig för att fortsättningsvis avslå samordningsförbundens ansökningar om ersättning för ingående mervärdesskatt.

5 Överväganden och förslag

5.1 Ersättning för viss mervärdesskatt för samordningsförbund

Regeringens förslag: Samordningsförbund som bedriver verksamhet enligt lagen om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser ska ha rätt till ersättning för ingående mervärdesskatt enligt 2 § lagen om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner och landsting.

Samordningsförbunden ska omfattas av skyldigheten att justera ersättning vid överlåtelse av eller ändrad användning av investeringsvaror.

Rubriken till lagen om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner och landsting ska ändras så att den bättre återspeglar författningens innehåll.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. I promemorian föreslås dock en annorlunda författningsteknisk lösning. Promemorian innehåller inte heller något förslag till ändring av rubriken till lagen om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner och landsting.

Remissinstanserna: Samtliga remissinstanser som har besvarat remissen tillstyrker förslagen eller lämnar dem utan erinran.

Skälen för regeringens förslag: I propositionen med förslag till lagen om mervärdesskattekonton för kommuner och landsting beskrev regeringen utformningen av systemet för konkurrenskorrigering. Förslaget till ny kompensationsordning innebar att återbetalningarna för ingående mervärdesskatt i verksamheter som inte medför skattskyldighet skulle ske inom ett av kommunerna respektive landstingen självfinansierat system. Det skulle inom ramen för detta system finnas två räntebärande konton hos Riksgäldskontoret; ett för kommunerna och ett för landstingen. Kommuner, landsting, kommunalförbund och beställarförbund skulle enligt förarbetena ha rätt att efter ansökan få ersättning från kontona till ett belopp motsvarande den ingående mervärdesskatt som inte omfattades av mervärdesskattelagens bestämmelser och det s.k. särskilda bidraget vid upphandling av eller bidragsgivning till tjänster producerade inom de mervärdesskattefria områdena sjukvård, tandvård, social omsorg och utbildning (prop. 1995/96:64 s. 54). I lagförslaget nämndes dock inte uttryckligen beställarförbund. Finansutskottet godtog den i propositionen förordade utformningen av systemet för konkurrenskorrigering (bet. 1995/96:FiU5).

År 2006 ersattes lagen om mervärdesskattekonton för kommuner och landsting med lagen om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner och landsting. Bortsett från att kontona avskaffades gjordes inga materiella förändringar (prop. 2005/06:7, bet. 2005/06:FiU13, rskr. 2005/06:19).

Beställarförbund som bedrev försöksverksamhet enligt lagen (1994:566) om lokal försöksverksamhet med finansiell samordning mellan socialförsäkring, hälso- och sjukvård och socialtjänst ersattes med samordningsförbund i och med att verksamheten gjordes permanent genom införandet av lagen om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser.

Avsikten var således att även beställarförbund, som sedermera ersatts av samordningsförbund, skulle ha rätt till ersättning för ingående mervärdesskatt i verksamhet som inte medför skattskyldighet. Skatteverket har dock gjort bedömningen att denna tolkning inte täcks av lagen om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner och landstings ordalydelse. Mot denna bakgrund föreslås att lagen ändras så att samordningsförbund som bedriver verksamhet enligt lagen om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser ges en uttrycklig rätt till sådan ersättning. Samordningsförbunden får därigenom rätt till ersättning på samma grund och i samma omfattning som kommuner, landsting och kommunalförbund. De bör då också omfattas av skyldigheten att justera ersättning vid överlåtelse eller ändrad användning av investeringsvaror (6 a–6 c §§).

Efter den föreslagna ändringen behandlas samordningsförbund, kommunalförbund, kommuner och landsting på samma sätt i fråga om de ersättningsformer som regleras i lagen om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner och landsting. Enligt regeringen bör lagens rubrik ändras så att den bättre återspeglar innehållet.

5.2 Rätten till ersättning för beställarförbund upphör

Regeringens förslag: Rätten till ersättning för s.k. dold mervärdesskatt för viss försöksverksamhet som numera har upphört ska tas bort.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Samtliga remissinstanser som har besvarat remissen tillstyrker förslaget eller lämnar det utan erinran.

Skälen för regeringens förslag: Enligt 5 § andra stycket 2 lagen om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner och landsting har sådant beställarförbund som bedriver försöksverksamhet som avses i lagen om lokal försöksverksamhet med finansiell samordning mellan socialförsäkring, hälso- och sjukvård och socialtjänst rätt till ersättning för dold mervärdesskatt. Den försöksverksamhet som bestämmelsen avser har numera upphört (prop. 2002/03:2, bet. 2002/03:SfU1, rskr. 2002/03:7). Mot denna bakgrund föreslås att rätten till ersättning för mervärdesskatt hänförlig till försöksverksamheten tas bort.

5.3 Följdändringar

Regeringens förslag: Hänvisningarna i mervärdesskattelagen och skatteförfarandelagen till lagen om viss ersättning för mervärdesskatt för kommuner och landsting ska ändras till att avse den sistnämnda författningens nya rubrik.

Möjligheten till frivillig skattskyldighet enligt mervärdesskattelagen vid uthyrning av lokal ska utvidgas till att även omfatta uthyrning till samordningsförbund.

Promemorians förslag: Promemorian innehåller inga förslag i dessa delar.

Remissinstanserna: *Sveriges Kommuner och Landsting, Skatteverket* och *Samordningsförbundet Skellefteå* föreslår att reglerna om frivillig skattskyldighet i mervärdesskattelagen ändras som en följd av att samordningsförbunden får rätt till ersättning för ingående skatt.

Skälen för regeringens förslag: Regeringen har i avsnitt 5.1 föreslagit att rubriken till lagen om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner och landsting ändras. Som en följd av detta föreslås att de hänvisningar till den lagen som förekommer i mervärdesskattelagen och skatteförfarandelagen också ändras.

Uthyrning och annan upplåtelse av fastighet är i allmänhet undantagen från skatteplikt enligt mervärdesskattelagen. Den som bedriver sådan skattefri uthyrningsverksamhet har inte rätt till avdrag för ingående mervärdesskatt på inköp i uthyrningsverksamheten, utan får i stället ta ut en hyra som täcker kostnaden för mervärdesskatten (dold mervärdesskatt). Vid uthyrning till staten, landsting, kommuner och kommunalförbund finns det enligt 9 kap. 1 § och 3 kap. 3 § andra stycket mervärdesskattelagen en möjlighet för uthyraren att efter ansökan bli frivilligt skattskyldig för uthyrningen, vilket innebär att denne lägger

mervärdesskatt på hyran och får göra avdrag för ingående mervärdesskatt på kostnaderna för uthyrningen. Om en sådan lokal används av ett landsting, en kommun eller ett kommunalförbund i en verksamhet för vilken avdragsrätt eller återbetalningsrätt saknas enligt mervärdesskattelagen har landstinget, kommunen eller kommunalförbundet enligt 2 § lagen om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner och landsting rätt till ersättning för sådan mervärdesskatt. Som en följd av förslaget om att ge samordningsförbund rätt till ersättning av detta slag bör, som *Sveriges Kommuner och Landsting, Skatteverket* och *Samordningsförbundet Skellefteå* föreslagit, möjligheten till frivillig skattskyldighet även gälla vid uthyrning till samordningsförbund.

5.4 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: De föreslagna ändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2012.

Ändringen som innebär att samordningsförbund får rätt till ersättning enligt 2 § lagen om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner och landsting ska dock tillämpas för tid fr.o.m. den 1 januari 2010.

Promemorians förslag överensstämmer huvudsakligen med regeringens. I promemorian föreslås även att samordningsförbunden ska få hänföra ersättningen för tiden före ikraftträdandet till den första ersättningsperioden efter ikraftträdandet.

Remissinstanserna: Samtliga remissinstanser som har besvarat remissen tillstyrker förslaget eller lämnar det utan erinran. *Kammarrätten i Sundsvall* påpekar dock att det kan finnas avslagsbeslut som grundar sig på andra skäl än att samordningsförbunden inte omfattas av lagen om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner och landsting, och att de föreslagna övergångsbestämmelserna därför ger en alltför vidsträckt möjlighet att överklaga tidigare avslagsbeslut.

Skälen för regeringens förslag: Det är angeläget att förslagen träder i kraft så snart som möjligt, vilket bedöms vara den 1 juli 2012.

Som framgår av avsnitt 5.1 får lagstiftarens avsikt anses ha varit att beställarförbunden, som sedermera ersatts av samordningsförbund, skulle omfattas av kompensationsordningen i 2 § lagen om viss ersättning för mervärdesskatt för kommuner och landsting. Så har också Skatteverket tillämpat regelverket fram till 2011. Några av ansökningarna som gjorts under 2011 och som Skatteverket har ogillat, avser dock 2010. Mot denna bakgrund bör den ändring som nu föreslås för samordningsförbunds rätt till ersättning tillämpas för tid fr.o.m. den 1 januari 2010. Detta innebär att samordningsförbund som inte tidigare ansökt om ersättning för tid fr.o.m. den 1 januari 2010 eller vars ansökningar om ersättning för sådan tid har avslagits på den aktuella grunden, nu kommer att få rätt till ersättning.

Då lagen om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner och landsting tidigare inte innehållit någon uttrycklig rätt till ersättning för

samordningsförbund bedöms behov saknas av en regel om att hänföra retroaktiv ersättning till annan tid.

6 Konsekvenser av förslagen

Finansiell samordning bedrivs av samordningsförbund och är en frivillig samverkan mellan Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, landsting samt en eller flera kommuner. Av resurserna till den finansiella samordningen ska, som tidigare anförts, Försäkringskassan bidra med statens andel motsvarande hälften av medlen, medan landstinget och kommunerna ska bidra med var sin fjärdedel.

För 2009 och 2010 avsattes i statens budget 250 miljoner kronor årligen för samordningsförbundens verksamhet. För 2011 budgeterades 260 miljoner kronor och dessa medel bedöms ha förbrukats i sin helhet. För 2012 har samordningsförbunden tilldelats 280 miljoner kronor till följd av att antalet samordningsförbund och kommuner som deltar i samordningsförbund successivt har ökat. Mellan 2008 och juni 2011 har antalet samordningsförbund ökat från 72 till 82, och för närvarande medverkar 213 kommuner (av totalt 290) i samordningen.

Enligt uppgift från Skatteverket i oktober 2011 har omkring 65 samordningsförbund hittills ansökt om ersättning enligt 2 § lagen om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner och landsting. Under 2009 och 2010 har dessa samordningsförbund fått ersättning med 24–30 miljoner kronor per år. Denna ersättning finansieras emellertid inte av medel från anslag på statens budget utan genom inkomstiteln 7222 *Kompensation för mervärdesskatt, kommuner*.

De ändringar som föreslås, och som innebär att samordningsförbunden får rätt till ersättning på samma grund som kommuner, landsting och kommunalförbund, kommer att medföra ökade utgifter för staten. Förändringen föreslås träda i kraft den 1 juli 2012 och beräknas medföra ökade utgifter för staten om ca 35 miljoner kronor årligen. Därutöver tillkommer utgifter för ersättning som avser 2010 och 2011. Detta innebär att statens utgifter för ersättningen under 2012 förväntas uppgå till ca 90 miljoner kronor.

Skatteverket har i sitt yttrande anført att myndigheten kommer att få kostnader för hanteringen av retroaktiva ansökningar. Dessa kostnader, som beräknas uppgå till 100 000 kronor, bedöms dock rymmas inom myndighetens befintliga anslag.

Införandet av möjligheten att registrera uthyrning av lokaler till samordningsförbund för frivillig skattskyldighet bedöms medföra ökade kostnader för staten om högst ett par miljoner kronor per år.

7 Författningskommentar

7.1 Förslaget till lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200)

3 kap.

3 §

Förslaget behandlas i avsnitt 5.3.

I *andra stycket* har sådana samordningsförbund som bedriver verksamhet enligt lagen om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser lagts till bland de objekt till vilka uthyrning kan ske med möjlighet att bli frivilligt skattskyldig enligt 9 kap. 1 § mervärdesskattelagen för uthyrningen.

29 §

Förslaget behandlas i avsnitt 5.3.

I paragrafens *andra stycke* har hänvisningen till lagen om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner och landsting ändrats som en följd av att den författningen föreslås få en ny rubrik.

7.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (2005:807) om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner och landsting

Författningens rubrik

Förslaget behandlas i avsnitt 5.1.

Kommunalförbund och samordningsförbund läggs till sist i författningens rubrik för att den bättre ska återspegla lagens innehåll.

1 §

Förslaget behandlas i avsnitt 5.1.

I paragrafen anges lagens tillämpningsområde. Förslaget att ge samordningsförbunden rätt till ersättning även enligt 2 § innebär att det inte längre kommer att finnas någon skillnad mellan den krets av objekt som har rätt till ersättning enligt lagen. I ett nytt *andra stycke* anges därför att vad som sägs om kommun i lagen även gäller för landsting, kommunalförbund och sådant samordningsförbund som bedriver verksamhet enligt lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser. De bestämmelser med motsvarande innehåll som finns i nuvarande 6 och 6 a §§ utgår.

Enligt 3 kap. 20 § kommunallagen får kommuner och landsting överlåta uppgifter till kommunalförbund. När bestämmelser i andra författningar hänvisar till kommuner och landsting ska enligt 3 kap. 22 § kommunallagen dessa bestämmelser gälla för förbundet. För att

undanröja eventuella tveksamheter kring dessa förbunds rätt till ersättning anges dock kommunalförbund i bestämmelsen.

2 §

Förslaget behandlas i avsnitt 5.1.

I paragrafen regleras rätten till ersättning för ingående skatt som inte får dras av enligt mervärdesskattelagen och där det inte heller finns rätt till återbetalning enligt samma lag. Enligt det nya andra stycket i 1 § ska det som sägs i 2 § om kommuner även gälla för landsting, kommunalförbund och samordningsförbund. Som en följd av detta tas landsting och kommunalförbund bort i uppräkningsdelen i 2 § av de objekt som har rätt till ersättning.

5 §

Förslaget behandlas i avsnitt 5.1 och 5.2.

Första stycket ändras som en följd av det nya andra stycket i 1 §.

Det nuvarande andra stycket i paragrafen utgår som en följd av det nya andra stycket i 1 §, och då beställarförbunds rätt till ersättning för s.k. dold mervärdesskatt enligt nuvarande 5 § andra stycket 2 tas bort.

Övriga ändringar i paragrafen är redaktionella.

6 §

Paragrafen upphör att gälla (se kommentaren till 1 §).

6 a §

Förslaget behandlas i avsnitt 5.1.

I paragrafen utgår *tredje stycket* till följd av ändringen av 1 §.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Förslaget behandlas i avsnitt 5.4.

Punkten 1 anges att lagen träder i kraft den 1 juli 2012.

Punkten 2 innebär att bestämmelsen i 2 § om rätt till ersättning för ingående skatt som inte får dras av enligt mervärdesskattelagen, och där det inte heller finns rätt till återbetalning enligt samma lag, tillämpas för tid fr.o.m. den 1 januari 2010 i fråga om samordningsförbunden. Detta innebär att samordningsförbund som inte tidigare sökt om ersättning för tid fr.o.m. den 1 januari 2010, eller vars ansökningar om ersättning för sådan tid har avslagits, nu kommer att få rätt till ersättning.

7.3 Förslaget till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)

Förslaget behandlas i avsnitt 5.3.

I 62 kap. 10 § och 66 kap. 27 § finns hänvisningar till lagen om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner och landsting. Bestämmelserna ändras som en följd av att den författningens rubrik ändras.

Sammanfattning av promemorian Samordningsförbunds rätt till ersättning för viss mervärdesskatt (Ds 2011:41)

I promemorian föreslås att lagen (2005:807) om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner och landsting ändras så att även samordningsförbund som bedriver verksamhet enligt lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser ska ha rätt till ersättning för viss mervärdesskatt enligt 2 § lagen. Detta innebär att samordningsförbunden enligt förslaget kommer att ha rätt till ersättning på samma grund som kommuner, landsting och kommunalförbund.

Lagen om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser ger Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan samt enskilda landsting och kommuner möjlighet att samordna sina insatser i samordningsförbund. Till utgången av 2006 bedrevs försöksverksamhet i enlighet med lagen (1994:566) om lokal försöksverksamhet med finansiell samordning mellan socialförsäkring, hälso- och sjukvård och socialtjänst, i form av s.k. beställarförbund.

I lagen om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner och landsting nämns samordningsförbunden uttryckligen i 5 §, som reglerar rätt till ersättning för s.k. dold mervärdesskatt, men inte i 2 §, som reglerar rätten till ersättning för ingående mervärdesskatt som inte omfattas av mervärdesskattelagen (1994:200). I förarbetena till lagen om det ersättningsystem som föregick det nuvarande systemet framgår dock att lagstiftarens avsikt får anses ha varit att beställarförbund, som alltså sedermera ersatts med samordningsförbund, skulle ha rätt till ersättning för ingående mervärdesskatt som inte omfattades av mervärdesskattelagen.

Skatteverket är den myndighet som prövar ansökningar och administrerar utbetalningar enligt lagen. Skatteverket har under våren 2011 uppmärksammat att lagen inte följts när verket har beviljat samordningsförbundens ansökningar om ersättning för ingående mervärdesskatt. Skatteverket har förklarat att verket inte kan bortse från lagtexten och att verket i fortsättningen måste avslå samordningsförbundens ansökningar om ersättning för ingående mervärdesskatt.

Ändringen föreslås träda i kraft den 1 juli 2012, men tillämpas på ersättning från och med den 1 januari 2010.

Vidare föreslås i promemorian att rätten till ersättning för dold mervärdesskatt för den försöksverksamhet som bedrevs av beställarförbund och som numera har upphört tas bort.

Härigenom föreskrivs ifråga om lagen (2005:807) om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner och landsting¹

dels att 6 § ska upphöra att gälla,

dels att 2, 5 och 6 a §§ ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 1 b §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 b §

Med kommun avses i 2, 5, 6 a–6 c, 8, 12, 13–18 och 21 §§ även landsting, kommunalförbund och sådant samordningsförbund som bedriver verksamhet enligt lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser.

2 §

Kommuner, *landsting och kommunalförbund* har rätt till ersättning för ingående skatt

1. som inte får dras av enligt mervärdesskattelagen (1994:200), eller
2. för vilken de inte har rätt till återbetalning enligt mervärdesskattelagen.

5 §²

Kommuner *och landsting* har rätt till ersättning för de ökade kostnader som till följd av bestämmelserna om mervärdesskatt uppkommer vid upphandling av verksamhet inom sjukvård, tandvård, social omsorg och utbildning samt vid hyra av lokal för sådana boendeformer som avses i 4 §. Rätt till ersättning har kommunen *och landstinget* också när de lämnar bidrag till näringsidkare för dennes verksamhet inom nämnda områden.

Kommuner har rätt till ersättning för de ökade kostnader som till följd av bestämmelserna om mervärdesskatt uppkommer vid upphandling av verksamhet inom sjukvård, tandvård, social omsorg och utbildning samt vid hyra av lokal för sådana boendeformer som avses i 4 §. Rätt till ersättning har kommunen också när den lämnar bidrag till näringsidkare för dennes verksamhet inom nämnda områden.

Rätt till ersättning enligt första stycket har även

1. *kommunalförbund,*
2. *sådant beställarförbund som*

¹ Lagen omtryckt 2008:909.

² Ändringen innebär bl.a. att andra stycket upphävs.

bedriver försöksverksamhet som avses i lagen (1994:566) om lokal försöksverksamhet med finansiell samordning mellan socialförsäkring, hälso- och sjukvård och socialtjänst, samt

3. sådant samordningsförbund som bedriver verksamhet enligt lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser.

Storleken av ersättningar som avses i denna paragraf beräknas enligt schablon. Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om schablonberäkningen.

6 a §³

I 6 b § finns bestämmelser om justering i vissa fall av ersättning enligt denna lag när en kommun överlåter en investeringsvara. I 6 c § finns bestämmelser om justering i vissa fall när användningen av en investeringsvara ändras. Bestämmelserna i 6 b och 6 c §§ om justering gäller endast om kommunen har haft rätt till ersättning för ingående skatt hänförlig till anskaffningen av investeringsvaran. Med anskaffning av en investeringsvara avses även förvärv för ny-, till- eller ombyggnad av fastighet.

Det som i 6 a–6 c §§ sägs om kommun gäller också landsting och kommunalförbund.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2012.
 2. Bestämmelsen i 2 § tillämpas för sådant samordningsförbund som avses i 1 b § på ersättning som avser januari 2010–juni 2012.
 3. Samordningsförbund som avses i 1 b § och som inte tidigare haft rätt till sådan ersättning som avses i punkt 2, får hänföra ersättningen till den första ersättningsperioden efter ikraftträdandet.

³ Ändringen innebär att andra stycket upphävs.

Remissyttranden har avgetts av följande remissinstanser: Kammarrätten i Sundsvall, Förvaltningsrätten i Falun, Socialstyrelsen, Försäkringskassan, Ekonomistyrningsverket, Skatteverket, Arbetsförmedlingen, Malmö kommun, Haninge kommun, Kungsbacka kommun, Karlskrona kommun, Skellefteå kommun, Oskarshamns kommun, Västerviks kommun, Melleruds kommun, Stockholms läns landsting, Skåne läns landsting, Västra Götalands läns landsting, Nationella nätverket för samordningsförbund, Sveriges Kommuner och Landsting, Södra Dalarnas Samordningsförbund, Samordningsförbundet RAR i Södermanland och Samordningsförbundet Skellefteå.

Följande instanser har inte svarat: Vaxholms kommun, Skövde kommun, Bjuv kommun, Forshaga kommun, Boxholms kommun, Tomelilla kommun, Skinnskattebergs kommun, Smedjebackens kommun, Strömstads kommun, Jokkmokks kommun, Tranås kommun, Karlskoga kommun, Bräcke kommun, Pajala kommun, Kristinehamns kommun, Söderhamns kommun, Bodens kommun, Västerbottens läns landsting, Norrbottens läns landsting och Nationella rådet för samordningsförbund.